

January 2024 | LT

This page is also available in:

- ES
- BG
- CS
- DA
- EN
- DE
- ET
- FR
- EL
- HR
- IT
- LV
- HU
- MT
- NL
- PL
- PT
- FI
- RO
- SK
- SL
- SV

Available Languages:

REDAKCIJOS SKILTIS

Prisitaikyti prie permain? ir atlaikyti išš? kius 2024-aisiais metais

Gerbiami skaitytojai,

2024-ieji atneš daug permainų ne tik Europoje, bet ir visame pasaulyje. Šiais metais ne tik vyks didžiausias demokratinis procesas mūsų žemyne – birželio mėn. organizuojami Europos Parlamento rinkimai, bet ir daugiau nei 50 pasaulio šalių, įskaitant JAV, bus surengti nacionaliniai ir prezidento rinkimai. Pasikeis politinė padėtis ir bus nubrėžti nauji keliai.

Kalbant apie ES, Europos Parlamento rinkimai bus tikras piliečių pasitikėjimo išbandymas. Pastaraisiais metais susidūrėme su precedento neturinčiais iššūkiais, todėl Europos piliečiai galės mums pasakyti, ar šį išbandymą ES išlaikė. Kadangi ES piliečiams svarbiausias prioritetas yra kova su skurdu ir socialine atskirtimi, prognozuoju, kad mūsų Sąjungai tai nebus „ramus pasiplaukiojimas“. Infliacija, su darbu susijęs nesaugumas ir apskritai ekonominio stabilumo trūkumas kursto baimės jausmą, duoda peno populistiniams ir ekstremistiniams naratyvams.

Nors tai nebus lengva užduotis, ES gali šią tendenciją pažaboti. Turime pradėti aktyviai bendrauti su rinkėjais, leisti jiems kalbėti ir įsiklausyti į jų nuomonę. Šiuo atžvilgiu didžiuojuosi galėdamas pranešti, kad kovo 4–8 d. EESRK surengs pirmąją pilietinės visuomenės savaitę, kurios metu piliečiai iš visos Europos – tiek jauni, tiek pagyvenę – dalyvaus dialoge ir formuluos idėjas kitos kadencijos ES lyderiams, stosiantiems už naujosios Europos Komisijos ir Parlamento vairo.

ES taip pat turės atlaikyti naujus iššūkius. Gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybos priimtas istorinis sprendimas pradėti stojimo derybas su Ukraina ir Moldova ir suteikti Sakartvelui šalies kandidatės statusą buvo ženklas, kad pradedamas itin svarbus plėtros etapas. Dabar atėjo eilė šalims kandidatėms įvykdyti būtinas reformas, tačiau vidines reformas įgyvendinti įsipareigojo ir ES lyderiai; jų išvadų laukiama 2024 m. vasarą. EESRK savo ruožtu prie šio proceso prisideda palaipsniui į savo darbą įtraukdamas „narius iš šalių kandidačių“. Jie padės rengti mūsų nuomones ir dalyvaus plenarinėse sesijose. Šiuo metu atrenkame į kvietimą pareikšti susidomėjimą atsiliepusius naujus narius ir jie dirbti pradės kitą mėnesį organizuojamoje plenarinėje sesijoje.

Visus šiuos pokyčius stebės ES pirmininkaujanti Belgija, kurios užduotis – užbaigti pradėtas teisėkūros bylas ir kartu pasirengti Europos Parlamento rinkimams. Tuos, kurie dar nesusipažino su

Belgijos pirmininkavimo ES Tarybai prioritetais, kviečiu peržiūrėti mūsų sausio mėn. plenarinės sesijos vaizdo įrašą.

Įžengiant į 2024-uosius metus, svarbu prisiminti, kad permainos – tai ne tik kliūtys, bet ir galimybė augti. Tai proga formuoti naratyvą ir atkurti stipresnę bei vieningesnę Europą.

Oliver Röpke

EESRK pirmininkas

?SID?M?TINOS DATOS

2024 m. vasario 14–15 d.

EESRK plenarinė sesija

2024 m. kovo 4–7 d.

Pilietinės visuomenės savaitė

TIESIAI PRIE REIKALO!

EESRK narė, Bendrosios rinkos, gamybos ir vartojimo skyriaus pirmininkė ir nuomonės pranešėja Sandra Parthie rubrikoje „Tiesiai prie reikalo!“ atkreipia dėmesį į sausio mėn. plenarinėje sesijoje numatomus priimti Komiteto pasiūlymus dėl naujos Europos vidaus rinkos strategijos.

SANDRA PARTHIE: NAUJOS EUROPOS BENDROSIOS RINKOS STRATEGIJOS K? RIMAS

Nuo tada, kai praėjusio amžiaus devintajame dešimtmetyje gimė Europos bendrosios rinkos idėja, ji įgavo formą ir pradėjo veikti dešimtojo dešimtmečio pradžioje, įvyko daug istorinių pokyčių mūsų žemyne ir visame pasaulyje. Daugiau nei du kartus išaugo pačios Europos Sąjungos dydis ir narių skaičius, jai teko įveikti krizes ir spręsti konfliktus, taip pat atremti gamtinius, ekonominius, socialinius ir technologinius

iššūkius.

Dramatiškai pasikeitė ir geopolitinė padėtis. Azijoje išaugo nauja supervalstybė, kuri daugeliu aspektų tapo sistemine ES varžove. Bėgant metams vidaus rinkos principai, t. y. laisvas prekių, paslaugų, kapitalo ir darbo jėgos judėjimas, nepaprastai pagerino ES ekonominės veiklos rezultatus. Tačiau bendroji rinka toli gražu dar nėra tobula.

Bendrai sutartos taisyklės įgyvendinamos gana fragmentiškai, administracinių reikalavimų padaugėjo, o rinkos priežiūros pajėgumai yra be galo riboti. Negana to, bendrajai rinkai šiuo metu yra iškilę prieštaringi tikslai: pramonė ir kiti nacionalinio lygmens subjektai prašo skirti subsidijas, kartu girdisi raginimų apriboti valstybės pagalbą ir išlaikyti vienodas konkurencijos sąlygas visose valstybėse narėse; vietos gamintojai reikalauja kurti vertę ir darbo vietas Europoje, kartu prašoma atverti rinkas ir suteikti galimybių jomis naudotis siekiant išlikti konkurencingais sąnaudų požiūriu pasaulyje ir vartotojams tiekti įperkamus produktus; užtikrinti galimybes gauti būtinų žaliavų automobilių dalims, vėjo turbinoms, saulės baterijų plokštėms ar virtuvės bei sodo prietaisams gaminti, kartu kyla nerimas dėl šių išteklių tiekimo sąlygų, pavyzdžiui, darbo ir aplinkos apsaugos standartų užtikrinimo ir konkurencijos su mūsų varžovais dėl šių išteklių.

ES rinkų ir sienų atvirumo – pagrindinio pirminės bendrosios rinkos idėjos aspekto – pasaulyje, kuriame nebesilaikoma daugiašaliu lygmeniu sutartų tarptautinės prekybos taisyklių, nebepakanka. Iš tiesų bendroji rinka gali tapti silpnąja ES vieta, jeigu jai nebus suteiktos tam tikros apsaugos priemonės, pavyzdžiui, nebus užtikrinta griežta į ES rinką patenkančių gaminių kokybės ir saugos priežiūra arba nebus stebimos investuotojų atliekamos investicijos ir susiję tikslai. Pasaulyje, kuriame nuo daugiašalių, taisyklėmis grindžiamų sistemų pereinama prie galimybes naudotis ištekliais nacionalinių interesų labui griežtinančių arba ribojančių valstybių, globalizacijos ekonomika, paremta tarptautiniu mastu integruotomis tiekimo grandinėmis, nebeveikia.

Todėl pagal šias taisykles veikusiai vidaus rinkai reikia naujos strategijos. Ji turėtų būti susitelkta į keletą aspektų: Europos pramonės politiką, palankias sąlygas įmonėms ir MVĮ, socialinės ekonomikos įmones, visuomenės paramą Europos projektui, tinkamai organizuotas ir veiksmingas bendrojo intereso paslaugas ir priemones, skirtas apsaugoti ir plėtoti mūsų socialinį modelį.

EESRK nuomone, siekiant stiprinti vidaus rinką, labai svarbu baigti kurti ES kapitalo rinką. Kapitalo rinka turėtų būti orientuota į prekių ir paslaugų gamybos, pirkimo ir srautų finansavimą, visų pirma remiant įmonių mokslinius tyrimus, plėtrą ir inovacijas bei visuotinės svarbos paslaugas ir skatinant verslumą.

Be to, pirmenybę reikėtų teikti toms politikos kryptims, kurios sukuria pagrindą privačioms įmonėms diegti naujoves ir skatina inovacijas, sudarant galimybę gauti rizikos kapitalo ir pramonei bei mokslui bendradarbiauti. Tolesnis vidaus rinkos stiprinimo prioritetas turi būti *acquis* vykdymo užtikrinimas. Deja, daugelis šių taisyklių neperkeliamos į nacionalinę teisę, įgyvendinamos labai skirtingai arba taikomos labai nevienodu mastu. Tai rimta ir svarbi kliūtis sklandžiam bendrosios rinkos veikimui.

„KLAUSIMAS ...“

Rubrikoje „Klausimas...“ EESRK narys **Stoyan Tchoukanov** atsakė į klausimą dėl jo nuomonės, kurią numatyta priimti sausio mėn. plenarinėje sesijoje.

EESRK klausimas: Jūs parengėte nuomonę *Savarankiškos ir tvarios maisto gamybos skatinimas. Bendros žemės ūkio politikos po 2027 m. strategijos* . Ką Komitetas siūlo joje, visų pirma dėl BŽŪP po 2027 m. tvarios maisto gamybos srityje?

STOYAN TCHOUKANOV: KOKIA BUS ŽEM? S ?KIO POLITIKOS KRYPTIS PO 2027 M.?

Esate nuomonės „Savarankiškos ir tvarios maisto gamybos skatinimas. Bendros žemės ūkio politikos po 2027 m. strategijos“ pranešėjas. Kokie pasiūlymai BŽŪP po 2027 m., ypač atsižvelgiant į tvarią maisto gamybą, pateikiami Komiteto nuomonėje?

Stoyan Tchoukanov: BŽŪP leido Europos Sąjungai užtikrinti stabilų kokybiško ir vis gerėjančios kokybės maisto tiekimą savo gyventojams, kurių skaičius vis didėja, kartu išlaikant šeimos ūkių modelį. Per pastaruosius 65 metus politika tobulėjo, tačiau vis dar labai kritikuojami trys naujosios politikos, kuri pradėta vykdyti 2021 m., tvarumo aspektai.

Dabar labiau nei kada nors anksčiau susiduriame su naujais iššūkiais, todėl mums reikia stabilios ilgalaikės politikos programos, orientuotos į tvarią maisto gamybą ir atvirą strateginį Europos Sąjungos savarankiškumą. Tokia programa turėtų būti vykdoma kartu apsaugant ūkininkavimo būdų įvairovę ES ir reaguojant į visuomeninius ir ekologinius poreikius („viešosios lėšos viešosioms gėrybėms“), taip pat užtikrinant kaimo plėtrą.

Aplinkos ir klimato politika turėtų būti laikoma ne našta įveikiant dabartinę krizę, o ilgalaikių sprendimų dalimi ir gairėmis priimant sprendimus ateityje. Naujausia reforma sustiprintas principas, kad už kiekvieną remiamą hektarą visuomenei mainais turi būti teikiamos aplinkosaugos paslaugos.

Tačiau vienodas vienam hektarui skiriamas finansavimas neatspindi ekologinės tikrovės ir nereiškia socialiniu požiūriu teisingos paramos. Manome, kad būsima BŽŪP šis principas turėtų būti dar labiau išplėtotas sugriežtinant aplinkosaugos ir socialinius reikalavimus, už kuriuos turės būti tinkamai atlyginta, kartu teikiant apsaugą nuo nesąžiningos konkurencijos.

Todėl su plotu susiję mokėjimai turėtų būti tapti paskatomis, o ne kompensacija už tai, kad teikiamos naudingos paslaugos, nustatant pagrįstą pereinamąjį laikotarpį, kuris gali viršyti vienos bendros daugiametės finansinės programos (DFP) taikymo laikotarpį.

Mažiems šeimos ūkiams turėtų būti sudaryta galimybė pasirinkti ir toliau gauti paramą pajamoms, pagrįstą išmokomis už plotą ir darbo vienetais ūkyje, leidžiant valstybėms narėms nustatyti kriterijus strateginiuose planuose. Siekiant sustabdyti tolesnį ūkių skaičiaus mažėjimą ES dėl nepakankamos kartų kaitos, reikia imtis priemonių dėl vidutinių ūkininkavimo pajamų didinimo, prieigos prie žemės (teikiant investicines dotacijas, lengvatinius kreditus, priimant nacionalinius teisės aktus dėl žemės perdavimo), palankių investavimo sąlygų pagal antrąjį ramstį (pritraukiant papildomų privačių lėšų), (ūkininkų, ūkių darbuotojų ir konsultantų) kvalifikacijos kėlimo, moterų įgalėjimo, gerų darbo sąlygų, ilgalaikių ūkininkų perspektyvų gerinimo (pensijų ir kt.), taip pat bendro kaimo vietovių patrauklumo.

BŽŪP turi padėti skatinti ES vartotojų sveikesnės ir tvaresnės mitybos (ekologiškų, sezoninių, vietos produktų) paklausą, mažinti maisto švaistymą ir reguliuoti maisto rinkas, kad būtų sprendžiamas didžiulę spekuliaciją skatinančio maisto sektoriaus susaistymo su finansų sektoriumi klausimas, kai gaunamas didžiulis pelnas, o Europos gyventojai patiria sunkumų dėl augančių maisto produktų kainų. Energijos kainų šuoliai ir energijos bei trąšų tiekimo sutrikimų rizika yra naujos įprastos tvarkos dalis, todėl BŽŪP turėtų būti apsvarstyta galimybė įtraukti anticiklinius komponentus ir numatyti investicijų paramos schemas, skirtas atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybai ir skirstymui ūkių ir vietos lygmeniu kaimo vietovėse gerinti.

Savo nuomonėje siūlome Komisijai apsvarstyti galimybę po 2027 m. BŽŪP priemonėse įtvirtinti viešojo ir privataus sektorių partnerystės draudimo sistemas (kurios atskirose valstybėse narėse būtų savanoriškos), skirtas reaguoti į ekstremalių klimato sąlygų padarinius. Atsižvelgdamas į 2024 m. vyksiančius Europos Parlamento rinkimus ir būsimą ES plėtrą, EESRK mano, kad ši nuomonė suteikia galimybę išdėstyti kai kuriuos organizuotos pilietinės visuomenės svarstymus, gaires ir pasiūlymus dėl būsimos BŽŪP po 2027 m. formos ir krypties, siekiant užtikrinti savarankišką ir tvarią maisto gamybą vykdant visapusiškesnę ir išsamesnę maisto politiką. Nuomone siekiama prisidėti prie Komisijos pasiūlymo dėl būsimos BŽŪP, atkreipiant dėmesį į pilietinės visuomenės organizacijų poreikius ir visuomenės lūkesčius.

TRIBUTE TO JACQUES DELORS

Buvusio Europos Komisijos pirmininko Žako Deloro atminimui pagerbti

2023 m. gruodžio 27 d. **mirė Žakas Deloras**. 1985–1995 m. jis buvo Europos Komisijos pirmininkas, o 1981–1985 m. – Fransua Miterano vyriausybės finansų ministras.

Jo atminimą pagerbė buvęs Paryžiaus Žako Deloro instituto direktorius, dabar – specialusis instituto patarėjas, buvęs ES korespondentas Briuselyje Sébastien Maillard.

Prisiminimais apie Žaką Delorą su EESRK info skaitytojais taip pat pasidalijo vienas žinomiausių Europos žurnalistų **Lorenzo Consoli**.

Lorenzo Consoli – italų žurnalistas, Europos korespondentas nuo 1991 m., vienas iš labiausiai patyrusių Europos politikos specialistų, dirbantis Italijos naujienų agentūroje „Askanews“. 2006–2010 m. jis buvo Briuselyje esančios Tarptautinės spaudos asociacijos (API) pirmininkas ir Briuselio IHECS instituto Europos žurnalistikos ir komunikacijos aukštesniųjų magistro studijų programos kviestinis dėstytojas. (eph)

Žakas Deloras – kolektyvini? veiksm? žmogus

Žako Deloro gyvybė užgeso pragyvenus ilgą ir prasmingą gyvenimą, o jo nuveikto darbo rezultatus matome iki šiol. Žakas Deloras buvo vienas svarbiausių Europos, kurioje gyvename, architektų: jis tiesiogiai prisidėjo kuriant bendrąją rinką, Šengeno erdvę, programą „Erasmus“, eurą, Sanglaudos fondą. Bet Europos kūrimo darbai grindžiami veiksmų etika.

Žakas Deloras visuomenės angažuotumą sutaurino. Visuomeninėje, profesinių sąjungų, o vėliau ir politinėje veikloje aktyvistą, kaip jis buvo linkęs save kukliai vadinti, įkvėpė Emanuelio Munjė personalizmas. Būdamas santūrus krikščionis jis kiekvieną žmogų laikė unikalia socialinių ryšių tinklo dalele, būtina bet kokiai didelio masto veiklai.

Susirūpinęs dėl augančio individualizmo šis socialdemokratas tikėjo pilietiniu angažuotumu, kai kiekvienas savo darbais prisideda prie bendro labo. Žako Deloro vardas neatsiejamas nuo konsultavimosi, bendro valdymo, kolegialumo ir kitų kolektyvinių veiksmų formų, kurias jis skatino ir propagavo. Būtent todėl Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas ir Regionų komitetas, kuriuos jis padėjo sukurti, jam buvo tokie svarbūs. Jis vertino tarpininkų darbą ir tikėjo nuoširdžiu socialiniu dialogu bei kompromisų dvasia.

Šių įsitikinimų jis laikėsi visur Europoje, vėliau šią praktiką išplėtė ir dialoge su religijomis. Žakas Deloras nebuvo pranašas. Jis buvo savamokslis, tačiau laikė save ne savikūros dalimi, o asmeniu, kurį ugdo kiti ir kuris tobulėja kartu su kitais žmonėmis, per veiklą. Žako Deloro mintims būdinga dinamika, kurią įkvepia grįžtamasis ryšys, skatinantis teigiamą tolesnių veiksmų ciklą. Jis buvo principų ir įsitikinimų, kuriuos lėmė gilus tikėjimas, žmogus ir aklai nesekė ideologijomis. Žengdamas galimą žingsnį į priekį, jis norėjo aiškiai suprasti realijas, gebėjo įvertinti padėtį ir atsižvelgti į nacionalines tradicijas.

Realybė jam buvo svarbesnė už idėją, kuriai jis mokėjo atverti kelią, kai tai buvo būtina atsižvelgiant į aplinkybes. Taigi jis sugebėjo atnaujinti bendros valiutos idėją ir nuo pat pradžių rėmė Vokietijos susivienijimą, kuris griuvus Berlyno sienai tapo neišvengiamas. Žinoma, dabartinis pasaulis ir jame vykstantys neramumai neturi nieko bendro su Deloro laikų Europa. Jo pasiekimai, pavyzdžiui, vidaus rinka, turi būti pritaikyti ir papildyti, kad atlaikytų galingas kylančias grėsmes. Tačiau jie sudaro šiandienos veiksmų pagrindą. Prie Europos vadovų stalo reikėtų atgaivinti įtraukų ir įžvalgų Žako Deloro požiūrį į tikrovę, susiejantį tvirtus principus ir atvirumą kompromisams, kad būtų galima kartu žengti į priekį.

Sébastien Maillard, Žako Deloro instituto specialusis patarėjas, buvęs direktorius (2017–2023 m.)

Lirenzo Consoli: Žako Deloro pasiekimai ir nes? km?s

2023 m. gruodžio 27 d. mirusį Žaką Delorą prisiminsime kaip žinomiausią, daugiausiai nuveikusį, toliaregišką viziją turintį Europos Komisijos pirmininką, vieną iš suvienytos Europos kūrėjų, kaip ir jo pirmtakai Žanas Monė ir Roberas Šumanas.

Iki jo Europos Komisijos pirmininkas tebuvo eurokratas ir būtent Žakas Deloras suteikė šiai pareigybei statusą, kuris, kaip vėliau buvo visuotinai pripažinta, prilygsta valstybės ar vyriausybės vadovo statusui. Per savo dešimties metų kadenciją, t. y. 1985–1995 m., remiamas Vokietijos kanclerio Helmuto Kolio ir Prancūzijos prezidento Fransua Miterano, jis aktyviai ir ryžtingai paspartino Europos integracijos procesą. Jis nedelsdamas atnaujino šį procesą ir užsibrėžė tikslą iki 1992 m. muitų sąjungą, pagrįstą bendrąją rinką, paversti tikra bendrąja rinka. Vėliau, kai dar tik buvo kuriama bendroji rinka, jis ėmėsi kito svarbaus savo projekto – pinigų sąjungos. Tuo pat metu dėjo pastangas, kad būtų išplėsta Bendrijos kompetencija. Tai įtvirtinta Mastrichto sutartimi, kuria buvo įkurta Europos Sąjunga.

Be to, jis pirmasis ėmėsi spręsti Europos Sąjungos „demokratijos stokos“ problemą: pasiūlė ir pasiekė, kad Europos Parlamentui būtų suteikta daugiau galių, pirmiausia taikant bendradarbiavimo procedūrą (numatytą Suvestiniame Europos akte), o vėliau (pradedant Mastrichto reforma) – bendro sprendimo procedūrą, pagal kurią Strasbūro asamblėjai galiausiai buvo suteiktas tikrasis bendro įstatymų leidėjo vaidmuo sprendžiant klausimus, dėl kurių Taryba sprendimus priima kvalifikuota balsų dauguma.

Strateginio bendrosios rinkos sukūrimo tikslo pradėta siekti paskelbiant du dokumentus: ES veiksmų nebuvimo kaštų ataskaitą, kurioje atskleista likusių vidaus reguliavimo kliūčių pašalinimo ekonominė nauda, ir pirmąją baltąją knygą, kurioje nurodytos visos teisėkūros priemonės (apie 200), reikalingos šioms kliūtims pašalinti.

Nuo pat pradžių Žakas Deloras teigė, kad sprendimų priėmimo procesų ir Bendrijos institucijų stiprinimas yra pagrindinės priemonės, padėsiančios sėkmingai užbaigti šį projektą. Todėl jis pasiūlė Suvestinį Europos aktą – pirmąją tikrą 1957 m. Romos sutarčių, kuriomis įsteigta Europos Bendrija (bendroji rinka ir Euratomas), reformą ir įtikino valstybes nares jį patvirtinti (1987 m.).

Vėliau Žakas Deloras atliko pagrindinį vaidmenį pertvarkant ES finansinę struktūrą, gerokai padidino biudžeto išteklius, kurie „Ž. Deloro I paketu“ (1988–1992 m.) buvo padidinti iki 1,20 proc. viso valstybių narių BVP, o „Ž. Deloro II paketu“ – iki 1,27 proc. (1993–1999 m.); be to, buvo gerokai padidintos lėšos ekonominei ir socialinei sanglaudai (regioninei ir struktūrinei politikai), kuri laikoma būtinu vidaus rinkos suvienijimo veiksniu. Dar ryžtingesnis žingsnis buvo struktūrinis Europos Sąjungos biudžeto sistemos pakeitimas: įsigaliojus dviem „Ž. Deloro paketams“, nuo metinės biudžeto sistemos pereita prie vidutinės trukmės sistemos (septynerių metų).

Ši reforma leido išvengti kasmet pasikartojančių įtemptų valstybių narių finansinių derybų, dėl kurių mėnesiams buvo sutrikdomas Europos institucijų darbas. Kitas ypač svarbus Žako Deloro įvestas Europos politikos elementas – tai dėmesys socialiniam aspektui (būtent jis, be kita ko, inicijavo socialinį dialogą tarp įmonių, profesinių sąjungų organizacijų ir institucijų Europos lygmeniu). Vienas iš projektų, kurių jam nepavyko sėkmingai užbaigti, buvo jo socialinė programa, kurioje buvo numatyta suderinti priemones, skirtas darbuotojams apsaugoti krizės atveju ir kovoti su gamybos perkėlimo tendencija.

Visgi skaudžiausia jo nesėkmė buvo jo antroji baltoji knyga dėl augimo, darbo vietų kūrimo ir konkurencingumo, kuri 1993 m. buvo pakiliai paskelbta ir kurią jis buvo sumanęs kaip paskutinį svarbų savo

kadencijos darbą. Tai buvo pasiūlymas atgaivinti ir paskatinti ekonomiką (skiriant 20 mlrd. EUR per 20 metų), be kita ko, remiantis bendra skolos emisija (8 mlrd. EUR per metus) ir įnašais iš ES biudžeto bei Europos investicijų banko paskolomis, siekiant paremti transporto ir telekomunikacijų infrastruktūros kūrimą ir daugelį kitų ekonominių ir socialinių iniciatyvų (iš esmės numatė tai, kuo po daugiau nei 20 metų, reaguojant į pandemijos krizę tapo priemonė „NextGenerationEU“).

Iš pradžių šiam planui pritarė Europos Vadovų Taryba, tačiau vėliau jį sukritikavo ir atmetė ES finansų ministrai. Žako Deloro dešimtmečio kadencijos pabaigą lydėjo nesėmės, jo veikla buvo vertinama nepalankiai, jis buvo kaltinamas pernelyg didelėmis ambicijomis, centralizuotu jakobinizmu ir perteklinių reguliavimu, nors vėliau buvo perimtos kai kurios jo idėjos, pavyzdžiui, transeuropinių tinklų arba priemonė „SURE“, skirta darbuotojų integracijos sistemoms remti per COVID-19 krizę.

EESRK NAUJIENOS

EESRK ?steigimo metin?s. Europos S?jungai reikia daugiau socialinio dialogo

EESRK yra sėkmės pavyzdys, tačiau Europos Sąjunga turi dėti dar daugiau pastangų, kad išlaikytų socialinius įsipareigojimus, solidarumą, sąžiningą ekonomiką ir įtraukumą. Tai labai svarbu siekiant išsaugoti jos įkūnijamas europines vertybes.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK) buvo įsteigtas 1957 m. kovo mėn. pasirašyta Romos sutartimi, o jo pirmoji plenarinė sesija įvyko 1958 m. gegužės mėn. Komiteto sukaupta patirtis ir pamokos ateičiai buvo aptartos diskusijoje **Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto 65-ųjų įsteigimo metinių minėjimas. Pilietinės visuomenės įgalėjimas, demokratijos gynimas**, kuri 2023 m. gruodžio 13 d. vyko Briuselyje. „Per pastaruosius 65 metus Komitetas sukūrė tikrą platformą, kurioje pilietinė visuomenė gali laisvai reikšti savo nuomonę ir taip mėginti tobulinti ES teisės aktus. Kintančiomis geopolitinėmis aplinkybėmis stiprios ir nepriklausomos pilietinės visuomenės balsas yra kaip niekada svarbus. Būtent pilietinė visuomenė, atlikdama savo kaip prižiūrėtojos vaidmenį, užtikrina, kad niekas nesustabdytų kontrolės ir netrikdytų pusiausvyros, teisinės valstybės ar pagrindinių teisių ir vertybių, kad niekas „neišjungtų“ demokratinės sistemos“,– sakė EESRK pirmininkas **Oliver Röpke**.

EESRK nariai atstovauja įvairioms pilietinės visuomenės organizacijoms visoje Europoje, įskaitant įmones, profesines sąjungas ir kitas interesų grupes. Komitetas yra ES patariamasis organas, teikiantis nuomones Europos Komisijai, ES Tarybai ir Europos Parlamentui ir veikiantis kaip tiltas tarp ES sprendimus priimančių institucijų ir ES piliečių. „EESRK sukako 65 metai ir galbūt galite pagalvoti, kad jam atėjo metas išeiti į pensiją. Jokiu būdu. Šiuo metu, kai tiek daug europiečių susiduria su sunkumais, EESRK yra reikalingas kaip niekada. Reikėtų pasipriešinti bandymui nepaisyti organizuoto socialinio dialogo vaidmens. Kitos ES

institucijos turėtų vis labiau į mus įsiklausyti“,– ragino buvęs EESRK pirmininkas ir buvusių EESRK narių asociacijos pirmininkas **Georges Dassis**.

Kaip pabrėžta diskusijoje, pastaraisiais metais EESRK buvo vienas pagrindinių partnerių debatuose dėl Europos socialinių teisių ramsčio. EESRK taip pat svariai prisidėjo prie Konferencijos dėl Europos ateities, kurios galutinėse rekomendacijose jis yra aiškiai minimas kaip dalyvavimo ES demokratijoje ir jos skaidrumo didinimo priemonė. Naujausi novatoriško EESRK vaidmens pavyzdžiai yra susiję su tuo, kad Komitetas pirmasis paragino sukurti tikrą Europos sveikatos sąjungą ir vienas pirmųjų pasiūlė „teisę į remontą“. Darbdavių grupės pirmininkas **Stefano Mallia** pabrėžė EESRK darbo poveikio svarbą ir atkreipė dėmesį į nuo 1958 m. atliktus teisės aktų patobulinimus: „Pastaraisiais mėnesiais pasiekėme keletą labai svarbių tikslų, įskaitant konkurencingumo patikrą ir ES mėlynąjį kursą. Dirbsime toliau, kad perteiktume žmonių, kuriems atstovaujame, nuomonę.“

Energetikos pertvarka, kova su klimato krize ir atsakas į Rusijos keliamą geopolitinę grėsmę yra tik keletas iššūkių, dėl kurių EESRK darbas tampa dar reikalingesnis ir padeda siekti bendro sutarimo dėl bendros gerovės, propaguoti Europos integracijos vertybes ir skatinti dalyvaujamosios demokratijos ir pilietinės visuomenės organizacijų vaidmenį. „Jau 65 metus EESRK suteikia galimybę profesinių sąjungų atstovams dalyvauti prasmingose diskusijose su darbdaviais, pilietinės visuomenės organizacijomis ir kitomis Europos Sąjungos institucijomis. EESRK sėkmė – bendradarbiavimas. Suburdami įvairių visuomenės grupių atstovus mes rengiame nuomones, kuriose galime pateikti daug įvairių požiūrių. Šis įtraukumas leidžia užtikrinti mūsų darbo atitiktį demokratiniams principams“,– sakė Darbuotojų grupės pirmininkė **Lucie Studničná**.

Pilietinės visuomenės organizacijų grupės pirmininkas **Séamus Boland** paragino EESRK visapusiškai susitelkti Europos Parlamento rinkimams. „ES turi kolektyviai spręsti bendrus Europos uždavinius. Ar tai pasieksime, labai priklausys nuo Europos Parlamento rinkimų rezultatų. EESRK ir jo nariai turi įgaliojimus užmegzti ryšius su piliečiais per savo pilietinės visuomenės organizacijų tinklus, kad būtų kovojama su dezinformacija, baimėmis ir pasitikėjimo trūkumu, ir yra už tai atsakingi. Taip pat turime pakartoti savo raginimą imtis konkrečių priemonių dialogui su pilietine visuomene ES lygmeniu visose politikos srityse įgyvendinti.“

Daugiau informacijos apie EESRK istoriją (ab)

Isabelle Le Galo Flores – nauja Europos ekonomikos ir socialini? reikal? komiteto generalin? sekretor?

2023 m. gruodžio 12 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto (EESRK) biuras nusprendė naująja EESRK generaline sekretore paskirti **Isabelle Le Galo Flores**.

Isabelle Le Galo Flores turi matematikos inžinerijos, taip pat komunikacijos, žiniasklaidos studijų ir tarptautinių santykių magistro laipsnį. Per savo karjerą jai teko eiti įvairias vadovaujamas pareigas, o pastaruoju metu ji dirbo Daniel ir Nina Carasso fondo Ispanijos padalinio generalinio direktoriaus

pavaduotoja ir jos veikla, be kita ko, buvo susijusi su tvariomis maisto sistemomis ir pilietiškumu per meną.

EESRK generalinis sekretorius atlieka vykdomąją funkciją, teikia pagalbą ir konsultacijas EESRK struktūriniams padaliniams ir vadovauja maždaug 700 darbuotojų. **Isabelle Le Galo Flores** penkerių metų kadencija prasidės sausio 16 d., Gianluca Brunetti baigus eiti pareigas 2023 m. gruodžio 31 d. (ehp)

EESRK ragina d?ti daugiau politini? pastang? benamystei panaikinti

Kiekvieną naktį Europos Sąjungoje beveik 900 000 žmonių praleidžia gatvėse arba benamių prieglaudose. Per pastaruosius 15 metų benamystė išaugo daugiau nei dvigubai, todėl EESRK ragina valstybes nares ir ES imtis priemonių.

EESRK ragina parengti visapusišką EESRK benamystės strategiją ir nedelsiant imtis veiksmingos nacionalinės benamystės politikos siekiant iki 2023 m. iš esmės sumažinti benamystę – vieną iš kraštutinių socialinės atskirties formų.

„Raginame parengti ES benamystės strategiją, kurią įgyvendinant visapusiškai dalyvautų Europos kovos su benamyste platforma (EPOCH) ir kuri suteiktų galimybę nacionalines benamystės strategijas įtraukti į Europos semestrą,“– teigė EESRK nuomonės Nacionalinių strategijų dėl benamių ES sistema pranešėja **Maria del Carmen Barrera Chamorro**.

Šią strategiją reikia paremti Tarybos rekomendacija, todėl EESRK ragina ES Tarybai pirmininkauti pradėjusią Belgiją pradėti ją rengti. Be to, Komitetas prašo Komisijos nedelsiant parengti pasiūlymą dėl naujos daugiametės darbo programos, kuri būtų toliau vykdoma visos būsimos kadencijos metu.

„EESRK nori, kad benamystė išliktų ES socialinės politikos prioritetu rengiantis Europos Parlamento rinkimams ir po jų. Reikia strateginio perėjimo nuo benamystės valdymo prie faktinio jos panaikinimo iki 2030 m.,“– nurodė šios nuomonės bendrapranešėjis **Ákos Topolánszky**.

Sprendžiant nuolatinės benamystės problemą EESRK pasiūlė aktyviai propaguoti principą „svarbiausia – būstas“. Pagal šį principą, būstas – ne tik pastogė, bet ir reintegracijos priemonė. Toks požiūris leidžia pasiūlyti ilgalaikio apgyvendinimo sprendimus, nereikalaujant įrodyti, pavyzdžiui, asmeninio tobulėjimo pažangos ar priimti kitą paramą.

Būsto užtikrinimu grindžiamas požiūris jau įtvirtintas Lisabonos deklaracijoje, kurią 2021 m. pasirašė visos 27 ES valstybės narės, Europos institucijos ir keletas Europos NVO. Ši deklaracija yra politinis EPOCH pagrindas, o ją pasirašiusios šalys įsipareigojo bendradarbiauti šioje srityje ES lygmeniu ir siekti, kad iki 2030 m. benamystė būtų panaikinta. Tačiau EESRK savo nuomonėje nurodo, kad nepaisant politinių pastangų tiek Europos, tiek nacionaliniu lygiu benamystės problema yra sprendžiama vangiai.

Pastaruosius 20 metų Suomija buvo vienintelė šalis, kuri sugebėjo nuosekliai mažinti benamystę. (ll)

Ispanijos ministro pirmininko pavaduotoja Nadia Calviño teigia, kad Europa turi ir toliau išlikti lydere

Ekonomika ir finansai, skaitmeninimas, konkurencingumas ir verslas bei prekyba – tai keturios sritys, kuriose 2023 m. liepos–gruodžio mėn. Europos Sąjungos Tarybai pirmininkavusi Ispanija padarė pažangą.

Kalbėdama gruodžio mėn. plenarinėje sesijoje, Ispanijos ministro pirmininko pirmoji pavaduotoja ir ekonomikos bei skaitmeninimo ministrė **Nadia Calviño** apibendrino rotacijos tvarka ES pirmininkavusios valstybės narės išvadas ir, be kita ko, paminėjo ekonominės ir pinigų sąjungos stiprinimą, momentinius mokėjimus bankininkystėje, elektros energijos rinkos reformą ir išankstinio prekybos susitarimo su Čile pasirašymą.

N. Calviño, kuri 2024 m. sausio 1 d. turėtų perimti Europos investicijų banko (EIB) vadovo pareigas, taip pat atkreipė dėmesį į klausimus, kuriuos Europos Sąjunga turės greitai įtraukti į darbotvarkę, ypač atsižvelgiant į artėjančius Europos Parlamento rinkimus. „Pasaulyje vyksta didžiuliai pokyčiai, o po Antrojo pasaulinio karo susiformavusios tektoninės plokštės juda“, – sakė ji. „Turime užtikrinti, kad ES ir toliau vadovautų svarbiausioms tarptautinėms diskusijoms, spręstų pagrindinius uždavinius ir gintų europines vertybes šiame naujame pasaulyje.

Kad tai pavyktų, bendradarbiavimas su kitomis Europos institucijomis, ypač su EESRK, yra labai svarbus“, – pridūrė ji, kalbėdama apie įtemptą semestrą, kuris netrukus baigsis. Mano dalyvavimas šioje sesijoje rodo tvirtą Ispanijos vyriausybės įsipareigojimą socialiniams partneriams, socialiniam dialogui ir pilietinei visuomenei. Stengiamės atidžiai įsiklausyti į pilietinės visuomenės nuomonę ir į ją atsižvelgti savo darbe.“ (mp)

Europos ne?galiojo kortel?: žingsnis laisvo ne?gali ?j? jud?jimo užtikrinimo ES link

EESRK ragina plėsti Komisijos pasiūlymo dėl Europos neįgaliojo kortelės taikymo sritį, kad ji apimtų ilgesnes viešnages darbo ar studijų tikslais, kad būtų galima ES užtikrinti žmonių su negalia judėjimo laisvę.

EESRK teigiamai įvertino Komisijos pasiūlymą dėl Europos neįgaliojo kortelės ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelės kaip pirmą žingsnį, kurį žengus bus galima sudaryti geresnes sąlygas neįgaliesiems laisvai judėti ES.

„Pasiūlymas dėl dviejų kortelių darys poveikį daugiau kaip 80 mln. neįgalių europiečių“, – pareiškė EESRK nuomonės „Europos neįgaliojo ir Europos neįgaliųjų automobilio statymo kortelės“ pagrindinis pranešėjas

Ioannis Vardakastanis, pristatęs nuomonę gruodžio 14 d. EESRK plenarinėje sesijoje. „Tai labai svarbus žingsnis šalinant rimtas kliūtis ir užtikrinant, kad neįgalieji, tiek europiečiai, tiek trečiųjų šalių piliečiai, teisėtai gyvenantys vienoje iš valstybių narių, galėtų naudotis pagrindiniu principu, kuriuo grindžiama Sąjunga: judėjimo laisve. Tuo ateityje remsis būsima politika.“

Tačiau EESRK perspėjo, kad pasiūlymu nepavyko pašalinti tam tikrų didelių kliūčių laisvam neįgalių europiečių judėjimui, būtent, nebuvo numatyta galimybė perkelti su negalia susijusių lengvatų tais atvejais, kai neįgalieji persikelia į kitą ES valstybę dirbti ar mokytis. Nuomonėje savo iniciatyva EESRK ragina išplėsti pasiūlymo taikymo sritį, kad persikraustęs neįgalus asmuo galėtų laikinai naudotis kortelėmis, kad ir toliau gautų su socialine politika ar nacionalinėmis socialinės apsaugos sistemomis susijusias išmokas.

Šiuo metu taip nėra. Kai asmuo išvyksta iš vienos valstybės narės į kitą, kirsdamas sienas jis praranda teisę gauti bet kokias su negalia susijusias lengvatas tol, kol negalia iš naujo neįvertinama naujojoje valstybėje narėje.

Šis vertinimo procesas gali trukti ilgiau kaip metus ir pereinamuoju laikotarpiu asmuo netenka savo būklės pripažinimo ar paramos. „Prašome išplėsti taikymo sritį siekiant užtikrinti, kad šiuo laikotarpiu naujojoje šalyje nebūtų teisinio vakuumo ir spragų. Taip asmenys su negalia nuo pat pradžių galės gyventi oriai“, – teigė **I. Vardakastanis**. (II)

COP 28: pilietin? visuomen? ragins imtis aktyvesni? veiksm? siekiant gelb?ti klimat?

Pilietinės visuomenės organizacijos reiškia nusivylimą dėl COP 28 rezultatų, tačiau mano, kad jie yra aktyvesnių Europos veiksmų pasaulinėje arenoje platforma. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK) tebėra įsipareigojęs kovoti su klimato krize, pabrėždamas, kad būtini didesni užmojai ir jaunimo dalyvavimas.

COP 28 pasiektas istorinis pokytis, nes pirmą kartą per trisdešimt metų šalys įsipareigojo atsisakyti iškastinio kuro energetikos sistemose. EESRK pirmininkas **Oliver Röpke** pripažįsta šią pažangą, tačiau primygtinai reikalauja laipsniškai visiškai atsisakyti iškastinio kuro ir pabrėžia, kad dedant šias pastangas svarbu įtraukti jaunimą.

Europos Sąjungos derybininkai džiaugiasi sugebėję apsaugoti Paryžiaus susitarimo tikslą apriboti pasaulio temperatūros kilimą. COP 28 daugiausia dėmesio buvo skiriama energetikos sektoriui, siekiant iki 2030 m. 43 proc. sumažinti išmetamųjų teršalų kiekį, o iki 2050 m. – užtikrinti poveikio klimatui neutralumą. Tačiau šis susitarimas kritikuojamas dėl trūkumų, įskaitant netikrumą, ar bus pasiektas 1,5 °C tikslas, naftą išgaunančių valstybių įtaką ir menkus pertvarkos finansinius išteklius.

Romos klubo bendrapirmininkė **Sandrine Dixson-Declève** įspėja dėl augančios turtinės nelygybės ir socialinės įtampos, kurias kelia nevienodas naštos pasidalijimas. EESRK jaunimo atstovė **Diandra Ni Bhuachalla** teigia, kad ji labai nusivylė COP 28 rezultatais ir pabrėžia realios žmonių patirties svarbą

priešinantis iškastinio kuro lobistams.

Nepaisant susirūpinimo, EESRK nariai pripažįsta teigiamus Dubajaus susitarimo aspektus ir prašo užpildyti spragas, ragindami ES institucijas padaryti tą patį. Bendra EESRK diskusijos išvada yra ryžtingas įsipareigojimas: „mes nepasiduosime“ skubiai sprendžiant klimato krizės problemą tolesniais ES ir JT veiksmais. (ks)

ES savo išor?s veiksm? politikoje pirmenyb? turi teikti klimato diplomatijai

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas gruodžio mėn. plenarinėje sesijoje priimtoje nuomonėje pabrėžia, kad ES turėtų propaguoti klimato diplomatiją kaip pavyzdinę savo išorės veiksmų politikos sritį. Reikia tvirto ir patikimo strateginio plano, kaip savo klimato diplomatiją pritaikyti prie dabartinės geopolitinės situacijos ir JT darnaus vystymosi tikslų.

EESRK mano, kad tolesni veiksmai turi būti vykdomi klimato diplomatijai suteikus ES užsienio santykių politikos pavyzdinės veiklos statusą.

EESRK Darbdavių grupės pirmininkas ir nuomonės pranešėjas **Stefano Mallia** pabrėžė: „Negalime gaišti, jei norime išvengti nepataisomos žalos. Klimato diplomatija yra prevencinė diplomatija. Todėl reikia skubiai didinti klimato diplomatijos prestižą, kad ji taptų pavyzdine ES išorės reikalų ir užsienio politikos veiklos sritimi.“

EESRK ragina ES priimti išsamią klimato diplomatijos strategiją su trumpalaikiais ir ilgalaikiais prioritetais, pagal kurią klimato politikos veiksmai būtų integruoti į visas išorės santykių sritis, įskaitant saugumą ir gynybą, prekybą, investicijas, transportą, migraciją, vystomąjį bendradarbiavimą, finansinę ir techninę pagalbą, kultūrą ir sveikatą.

Veiksmingas Europos žaliojo kurso įgyvendinimas Sąjungos lygmeniu sustiprina ES patikimumą, kad ji galėtų daryti įtaką kitiems ir įkvėpti juos pasukti tvarumo keliu. Todėl EESRK ragina valstybes nares ir institucijas užtikrinti geresnį ES subjektų veiklos koordinavimą, kad jų atitinkama politika derėtų su klimato tikslais, ir sparčiau imtis veiksmų Sąjungos viduje siekiant įgyvendinti žaliąjį kursą.

Kaip nuomonės pranešėjas **Stefano Mallia** pažymėjo: „Turime patys ieškoti būdų įvertinti, ar gebėsime pasiekti pagal žaliąjį kursą nusistatytus tikslus. Kai susitvarkysime savo namuose, turėtume bendradarbiauti su kaimyninėmis šalimis ir skatinti jų ekonomikos įvairinimą, formuoti teisingos pertvarkos planus ir remti prisitaikymo ir rizikos valdymo projektus, kad būtų išvengta pažeidžiamumo klimato srityje rizikos arba ji būtų sumažinta.“ (mt)

Ypatingos svarbos vaist? aktas Europos nepriklausomumui farmacijos srityje užtikrinti

Neseniai priimtoje nuomonėje Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK) įspėja, kad pernelyg didelė ES priklausomybė nuo iš Azijos importuojamų veikliųjų medžiagų ir gatavų vaistų kelia grėsmę ES piliečių sveikatai ir gerovei. Todėl EESRK siūlo priimti Ypatingos svarbos vaistų aktą.

Europos Sąjunga susiduria su vis didesniais sunkumais siekdama užsitikrinti būtinųjų vaistų tiekimą, nes dauguma jos veikliųjų medžiagų (API) ir gatavų vaistų šiuo metu importuojami iš Azijos. Tokia priklausomybė nuo išorės tiekėjų kelia susirūpinimą dėl ES atsparumo tiekimo grandinės sutrikimams, kainų svyravimams ir galimai geopolitinei rizikai.

„Priklausydami nuo būtinuosius vaistus tiekiančių išorės tiekėjų rizikuojame savo piliečių sveikata. Turime veikti nedelsiant, kad užtikrintume europiečiams galimybę gauti jiems reikalingų vaistų“, – teigė EESRK nuomonės pranešėjas **Lech Pilawski**.

Siekdamas spręsti šias problemas, EESRK rekomenduoja sukurti naują ES mechanizmą, skirtą veikliųjų medžiagų ir gatavų vaistų gamybai ES remti. Siūlomas Ypatingos svarbos vaistų aktas yra išsamus ES mechanizmas, pateikiamas kaip reglamentas, skirtas aktyviai remti veikliųjų medžiagų ir gatavų vaistų gamybą Europos Sąjungoje. Pagal šį mechanizmą būtų finansuojami moksliniai tyrimai ir plėtra, infrastruktūros kūrimas ir veiklos sąnaudos.

Šioms rekomendacijoms įgyvendinti prireiks didelių investicijų ir ES valstybių narių bendradarbiavimo. EESRK ragina Europos Komisiją imtis vadovaujamojo vaidmens koordinuojant šias pastangas ir parengti išsamią strategiją, kuri galėtų užtikrinti Europos sveikatos saugumą, skatinti ekonominę gerovę ir užtikrinti vaistų prieinamumą ES piliečiams. (gb)

EESRK ragina parengti specialiai pritaikytus paktus atokiems ES regionams remti

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK) savo plenarinėje sesijoje priimtoje nuomonėje siūlo parengti strategiją, skirtą ES salų ir kalnuotų bei retai apgyvendintų vietovių socialiniams ir ekonominiams iššūkiams atremti. EESRK ragina ES imtis veiksmų įgyvendinant sanglaudos politiką ir pabrėžia, kad tvariam ekonomikos augimui reikia specialiai pritaikytų strategijų, patikimų duomenų ir specialių mechanizmų.

Atokūs ES regionai – nuo salų iki kalnuotų ir retai apgyvendintų vietovių – susiduria su ekonominiais, socialiniais ir aplinkosauginiais iššūkiais, trukdančiais jiems siekti pažangos. Izoliuotos salos patiria didelių

išlaidų dėl savo izoliuotumo, kalnų vietovėms pavojų kelia klimato kaita. Retai apgyvendintose vietovėse mažėjant gyventojų skaičiui būtinos novatoriškos ekonomikos augimo strategijos. EESRK pranešėjas **Ioannis Vardakastanis** pabrėžia, kad reikia taikyti specialiai pritaikytus metodus atsižvelgiant į kiekvieno regiono ypatumus. Savo nuomonėje Komitetas pasisako už darnius ES veiksmus ir pabrėžia regionų solidarumą siekiant užkirsti kelią marginalizacijai. EESRK siūlo pasinaudoti tvirtu ES sanglaudos politikos teisiniu pagrindu ir atsižvelgus į sėkmingas miestų ir kaimo vietovių strategijas pasiūlyti specialių fondų ir paktų, pavyzdžiui, Salų paktą ar Kalnuotų vietovių paktą, kad būtų galima išspręsti specifinius uždavinius. Priimant tokius sprendimus turėtų būti atsižvelgta į ekonominius, socialinius ir aplinkosauginius aspektus, be to, būtinos įvairios priemonės tiek veiklos sąnaudoms mažinti ir darbo vietoms kurti, tiek vietos kultūrai išsaugoti. Pagrįstus spendimus galima priimti turint tikslių duomenų, stiprinant gebėjimus ir propaguojant aktyvų ES, nacionalinių ir vietos suinteresuotųjų subjektų dialogą, padedantį formuoti šių ES regionų specifines sąlygas atitinkančią politiką. (tk)

EESRK rengia vizij?, kaip sustiprinti ES finans? sektoriaus konkurencin? pranašum?

Finansų sektorius, ypač bankininkystė, padeda didinti ES ekonomikos konkurencingumą, nes jis turi didelės įtakos finansavimui ir gyvybiškai svarbiam perėjimui prie tvarumo. Plenarinėje sesijoje priimtoje nuomonėje Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK) atkreipia dėmesį į pagrindinius būdus, kaip sustiprinti šį sektorių ir padidinti jo indėlį į ES strateginį savarankiškumą, ir tikslus, kurie padės tai pasiekti.

Atspari finansų sistema yra ES ekonominės pertvarkos prioritetas, tačiau nepaisant pastangų įtraukti konkurencingumo patikrinimus ir tobulinti reglamentavimą per programą REFIT, problemų vis dar yra. EESRK pranešėjas **Antonio García del Riego** atkreipia dėmesį į tai, kad neužbaigtos bankų ir kapitalo rinkų sąjungos trukdo rinkos vienybei, todėl ES bankai atsilieka nuo pasaulinių konkurentų. Šį klausimą reikės spręsti atliekant išsamius vertinimus, kad būtų užtikrintas konkurencingas ir atsparus finansų sektorius. Sąžininga konkurencija yra labai svarbi stabilumui ir augimui, tačiau jai reikia tvirtesnės reguliavimo sistemos, apsaugančios bankų sektoriaus įvairovę. EESRK pabrėžia sąžiningos konkurencijos vaidmenį užtikrinant stabilumą ir pritraukiant investicijų ir ragina laikytis subalansuoto požiūrio į priežiūrą, kuriuo būtų skatinamas skaitmeninimas ir rinkos tvarumas. EESRK palankiai vertina tai, kad ES į būsimą politiką įtraukė konkurencingumo patikrą, tačiau atkreipia dėmesį į tai, kad konkurencingumą reikia didinti nenukrypstant nuo pasaulinių standartų, pavyzdžiui, susitarimo „Bazelis III“. Labai svarbu šią patikrą suderinti su finansų sektoriaus ypatumais. Kapitalo rinkų sąjungos sukūrimas padės kovoti su rinkos susiskaidymu, padidinti finansinį stabilumą ir skatinti integraciją. EESRK pabrėžia, kad veiksmingi vertinimo metodai, suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas atliekant poveikio vertinimus ir patikimi duomenys, reikalingi pagrįstiems sprendimams priimti, yra labai svarbūs siekiant pažangos šiame sektoriuje. (tk)

Pagrindiniai strategijos „Global Gateway“ principai tur?t? b?ti poveikio vertinimai ir aktyvus pilietin?s visuomen?s dalyvavimas

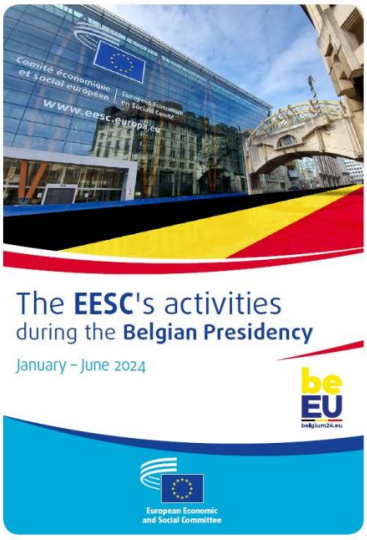
Iniciatyva „Global Gateway“ siekiama užtikrinti ES atvirą strateginį savarankiškumą, tačiau, kaip pabrėžė Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas gruodžio mėn. plenarinėje sesijoje priimtoje nuomonėje, ši strategija privalo būti grindžiama poveikio vertinimais. EESRK norėtų aktyviau dalyvauti svarbiausiuose sprendimų priėmimo proceso etapuose dėl vystymosi projektų, įgyvendinamų pagal strategiją „Global Gateway“.

Įgyvendindama strategiją „Global Gateway“, ES įsipareigoja 2021–2027 m. sutelkti iki 300 mlrd. EUR investicijų skaitmeninei, energetikos ir transporto infrastruktūrai gerinti ir sveikatos, švietimo ir mokslinių tyrimų sistemoms visame pasaulyje stiprinti.

Tačiau EESRK pabrėžia, kad pagal iniciatyvą „Global Gateway“ vykdomos investicijų programos privalo būti grindžiamos poveikio vertinimais, užtikrinant demokratinę atsakomybę už šalių partnerių vystymosi iniciatyvas, taip pat ekonominį, socialinį ir aplinkosauginį projektų tvarumą. Kartu Komitetas išreiškia abejonių dėl iš kitų ES fondų finansuojamų projektų, kuriems gali būti netaikoma standartinė stebėsenos procedūra, nes trūksta aiškumo dėl kiekvieno projekto poveikio vertinimo procedūrų.

EESRK narys ir nuomonės pranešėjas **Stefano Palmieri** pabrėžė, kad strategijos „Global Gateway“ projektai turi atitikti tam tikrus principus bei tikslus ir teigė, kad „siekiant užtikrinti šių projektų tvarumą svarbu gerbti ES vertybes ir pateikti išsamius poveikio vertinimus“.

Komitetas taip pat apgailestauja, kad į visą vystymosi procesą nėra prasmingai įtraukiami Europos suinteresuotieji subjektai. EESRK norėtų aktyviau dalyvauti svarbiausiuose sprendimų priėmimo proceso etapuose dėl vystymosi projektų, įgyvendinamų pagal strategiją „Global Gateway“, pradedant reguliarių strategijos „Global Gateway“ valdybos ir pilietinės visuomenės organizacijų bei socialinių partnerių susitikimų organizavimu. (mt)

K? tik paskelbta: M?s? veikla Belgijos pirmininkavimo ES tarybai laikotarpiu

Sausio 1 d. Belgija perėmė vadovavimą ES ir pirmininkaus ES Tarybai itin svarbų pirmąjį 2024 m. pusmetį. Be abejonės, didžiausias dėmesys bus skiriamas birželio mėn. vyksiantiems Europos Parlamento rinkimams, kuriuose Europos piliečiai galės nuspręsti dėl Sąjungos ateities. Mes atliksime aktyvų vaidmenį skleidžiant informaciją apie rinkimus ir skatinant rinkėjus dalyvauti rinkimuose. „EESRK, kaip organizuotos pilietinės visuomenės namai, glaudžiai bendradarbiaus su Tarybai pirmininkaujančia Belgija, kad sukurtų stipresnę, atsparesnę ir demokratiškesnę Europą“, – teigė EESRK pirmininkas **Oliver Röpke**.

Šioje naujoje brošiūroje pristatoma mūsų pirmojo metų pusmečio veikla ir svarbiausi mūsų skyrių rengiami dokumentai, taip pat ES Tarybai pirmininkaujančios Belgijos prašymu rengiamos tiriamosios nuomonės.
Norite sužinoti, kokie nariai mūsų Komitete atstovauja Belgijai?

Informaciją apie juos ir kokioms pilietinės visuomenės grupėms jie atstovauja rasite čia. Informacija pateikiama olandų, prancūzų, vokiečių ir anglų kalbomis (cw).

?sid?m?tina data: 2024 m. kovo 4–7 d., EESRK pilietin?s visuomen?s savait?

2024 m. birželio mėn. vyksiantys Europos Parlamento rinkimai suteiks kryptį Europos ateičiai, todėl EESRK, būdamas instituciniu pilietinės visuomenės partneriu, **pirmą kartą rengia Pilietinės visuomenės savaitę**.

Nepamirškite pasižymėti šios datos!

Šis išskirtinis renginys diskusijoms suburs įvairaus amžiaus ir išsilavinimo asmenis, įskaitant jaunimą, žurnalistus ir ES institucijų atstovus, kurie galės gyvai aptarti aktualias mūsų kasdienio gyvenimo temas ir Europos ateitį.

Vadovaudamiesi šūkiu ***Remkime demokratiją*** aptarsime grėsmes ir iššūkius, kylančius norint apginti demokratines vertybes, ir išsiaiškinsime, ko iš būsimų Europos vadovų tikisi pilietinė visuomenė. Mūsų rekomendacijos bus įtrauktos į EESRK rezoliuciją dėl Europos Parlamento rinkimų.

Pilietinės visuomenės savaitę sudarys **penkios pagrindinės EESRK iniciatyvos:**

- **Pilietinės visuomenės dienos**: *pilietin?s visuomen?s organizacijos – demokratijos ramstis ir labai svarbios dalyv ?s atremiant dabartinius išš?kius*
- **Europos piliečių iniciatyvos diena**: *bendra ES ir nacionalini? teis?s akt? leid?j?, aktyvist?, pilie?i? ir pilietin?s visuomen?s veik?j? susitikimo vieta*
- **Tavo Europa, tavo balsas!**: *remkime demokratij? ir atstovaukime Europai. Jaunimo prioritetai kitam ES teis?k?ros ciklui*
- **Pilietinės visuomenės premija**: *14-oji EESRK pilietin?s visuomen?s premija skiriama psichikos sveikatai*
- **Žurnalistų seminaras**: *išš?kis – sutelkti europie?ius dalyvauti rinkimuose ? Europos Parlament?*

Prisijunkite ir semkitės įkvėpimo praktiniuose seminaruose ir aukšto lygio debatuose, kuriuos ves ekspertai. Išsakykite savo nuomonę svarbiais su nauju Europos teisėkūros ciklu susijusiais klausimais ir užmegzkite ryšius su pilietinės visuomenės organizacijomis ir pokyčių iniciatoriais iš visos Europos.

Registracija prasidės 2024 m. sausio mėn.

Daugiau informacijos netrukus bus paskelbta #CivSocWeek interneto svetainėje (mt)

GRUPI? NAUJIENOS

Kokiais b?dais ir priemon?mis galima užtikrinti tikr? strategin? ES ekonomikos savarankiškum??

Naujas EESRK Darbdavių grupės tyrimas

ES visada atkakliai skatino ekonomikos integraciją į likusį pasaulį. Taikiame pasaulyje, valdomame taisyklėmis grindžiamos sistemos, ši strategija padėjo Europai tapti viena svarbiausių pasaulio prekybos jėgų ir vienu labiausiai klestinčių regionų.

COVID-19 pandemija ir Rusijos įsiveržimas į Ukrainą iš esmės pakeitė atvirumo ir ekonominės integracijos dinamiką ir parodė, kad teks ilgai kovoti dėl ES gerovės išsaugojimo. Šie trikdantys įvykiai patvirtino, kaip svarbu didinti ES atsparumą ir gebėjimą veiksmingai apsaugoti savo strateginius interesus.

Dabar, kai ES ruošiasi reaguoti į iššūkius, galinčius reikšti nutolimą nuo taisyklėmis grindžiamos daugiašalės prekybos sistemos, kuri buvo skiriamasis eros po Antrojo pasaulinio karo bruožas, ji negali sau leisti dviprasmiškai vertinti strateginio savarankiškumo reikšmės.

Europos politikos studijų centro (CEPS) atliktame tyrime gilinamasi į šiuos sudėtingus klausimus, nagrinėjamas Europos pažeidžiamumas ir pateikiama keletas rekomendacijų, kaip užtikrinti strateginį savarankiškumą. Šį tyrimą EESRK užsakė Komiteto darbdavių grupės prašymu, o jį parengė CEPS.

Tyrimą rasite čia: https://europa.eu/!n98Tdd

ES 2030 m., COP 28 ir teisingos pertvarkos b? tinumas

Parengė EESRK Darbuotojų grupė

Europos aplinkos agentūros (EAA) 2023 m. metinė pažangos ataskaita ne itin įkvepia – ES gali nepavykti iki 2030 m. pasiekti daugumos tikslų. Visų pirma vartojimo pėdsako, energijos vartojimo lygio, žiedinės gamybos ir ekologinio ūkininkavimo perspektyvos yra itin nepalankios, nors ir likusios – nuo biologinės įvairovės iki klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos – ne ką geresnės.

COP 28 rezultatai taip pat menka paguoda. Kaip parodė gruodžio mėn. EESRK plenarinės sesijos diskusija, pilietinė visuomenė toli gražu nėra patenkinta išvadomis: tekste aiškiai nenurodyta kaip ir kas mokės, jame daugiau kalbų nei darbų (nepaisant to, kad pirmą kartą išskirtas iškastinis kuras kaip pagrindinė klimato kaitos priežastis). Tikslas iki amžiaus pabaigos pasaulio temperatūros kilimo vidurkį apriboti iki 1,5°C greičiausiai nebus pasiektas, nes temperatūra tikėtina tiek pakils per penkerius metus. Rekordiškai šilčiausi metai buvo 2023-ieji. Nuo praėjusių metų birželio kiekvienas mėnuo buvo šilčiausias nuo orų stebėjimo pradžios.

Šis liūdnas vaizdas turėtų mus ne slėgti, o motyvuoti imtis veiksmų. Dabar netinkamas laikas kukliems geriems ketinimams (praeityje jų turėjome daug ir pažiūrėkite, kur jie mus atvedė) arba grįžimui prie taupymo priemonių. Teisingos pertvarkos ir ekonominio, socialinio ir aplinkosauginio tvarumo principų turi būti laikomasi visose ES politikos srityse. Kaip, be kita ko, nurodoma naujausioje EESRK nuomonėje šiuo klausimu, darbo pasauliui reikia ES lygmeniu priimti direktyvą dėl teisingos pertvarkos. Šią milžinišką užduotį įveiksime tik visi kartu. Jei jos sąnaudos bus užkrautos pažeidžiamiausiems asmenims, kaip ne kartą jau yra nutikę, augs kraštutinių dešiniųjų populizmas. O tada net ir jie negalės paneigti katastrofiškų klimato kaitos padarinių – bus jau per vėlu.

Naujas tyrimas atskleid?, kiek klimato kaina kainuoja nam? ?kiams visoje ES

Parengė tyrimo koordinatorė Lorenza Campagnolo ir šiame tyrime dalyvavusi CMCC grupė

Tyrimas „Klimato kaitos kaina ES namų ūkiams ir šeimoms“ suteikė puikią progą išsiaiškinti, kaip su prisitaikymo prie klimato kaitos priemonėmis, jos švelninimo politika ir klimato kaitos poveikiu susijusios išlaidos veikia namų ūkius ES, priklausomai nuo regiono ir socialinių ir ekonominių ypatumų. Tyrime pripažįstama, kad mokslinėje literatūroje esama spragų, nes kol kas nėra plačiai įvertinta, kiek klimato kaita kainuoja ES namų ūkiams.

Tyrime taip pat pasiūlyta nauja metodika ir rezultatai, kuriais suderinama Eurostato informacija apie namų ūkių pajamas ir išlaidas, duomenys apie su klimatu susijusią riziką ir modeliavimo priemonės. Mūsų tyrime įvertinamos tiek namų ūkių prarastos pajamos, tiek dėl klimato atsirandančios išlaidos, kaip tiesioginės klimato kaitos ar būtinybės prie jos prisitaikyti pasekmės.

2050 m. klimato kaita skirtingai paveiks ES regionus ir socialines ir ekonomines grupes. Pagal nuosaikios klimato kaitos scenarijų tikėtina, kad didės namų ūkių sveikatos išlaidos ES šiauriniuose ir pietiniuose regionuose, išlaidos maistui rytiniuose, vakarų ir pietiniuose regionuose ir išlaidos elektrai visuose regionuose, taip pat išlaidos draudimui, ypač šiaurėje. Šį išlaidų padidėjimą skaudžiai pajus skurdesni namų ūkiai, kuriems bus sunkiau įvairinti savo vartojimą ir kurie turės ribotas galimybes prisitaikyti. Kartu ES pietinėse šalyse sumažės darbo pajamos ir apskritai pajamos mažės visuose regionuose.

Numatomas neigiamas ir regresyvus poveikis įvairioms išlaidoms prekėms ir paslaugoms bei pajamų šaltiniams (kurį labiau pajus skurdesni nei turtingesni namų ūkiai), ypač ES pietinėse šalyse (sveikatos priežiūrai, elektrai ir draudimui, sumažės bendros darbo pajamos), tačiau tai kažkiek pajus ir rytiniai bei šiauriniai regionai (išlaidos elektrai ir draudimui). Dėl klimato kaitos turėtų padaugėti žmonių, kuriems gresia skurdas visoje ES; šį rodiklį sumažinti turėtų šiek tiek padėti klimato kaitos švelninimo scenarijai, kurie palankesni spartesniam žemos, o ne aukštos kvalifikacijos darbo jėgos darbo užmokesčio augimui.

Politikos formuotojams pirmiausia rekomenduojama prioritetą teikti regionams, pavyzdžiui, pietinėms ES teritorijoms, kurios vienu metu patiria neigiamą poveikį namų ūkiams ir regresyvumą, taip pat stiprinti pajamų rėmimo priemones, pritaikant jas pažeidžiamiausiems tų regionų gyventojų segmentams. Be to, siekiant veiksmingesnio politikos formavimo ir atsižvelgiant į daugiasektorinį klimato kaitos sąnaudų pobūdį, būtina horizontalioji politikos integracija.

Tyrimą, kurį Pilietinės visuomenės organizacijų grupės prašymu atliko CMCC, ir jo santrauką galima parsisiųsti iš EESRK interneto svetainės.

AŠ BALSUOJU. O TU?

„Aš balsuosiu. O tu?“

Nuo gruodžio mėn. skiltyje „Aš balsuosiu. O tu?“ skelbiame svečių nuomones apie Europos Parlamento rinkimus. Šį kartą mūsų viešnia – lenkė **Malgorzata Molęda-Zdziech**, sociologė, politologė, aktyviai komentuojanti įvykius Lenkijoje.

Ji yra Varšuvos ekonomikos mokyklos Politikos mokslų departamento vadovė ir rektoriaus atstovė, atsakinga už bendradarbiavimą su Europos Sąjunga. Savo straipsnyje ji komentuoja svarbų Lenkijos pilietinės visuomenės vaidmenį darant įtaką pastarųjų Lenkijos nacionalinių rinkimų, įvykusių 2023 m. spalio mėn., rezultatams. Ji taip pat kalba apie vieną iš ES Tarybai pirmininkausiančios Lenkijos prioritetų, susijusį su pilietinės visuomenės vaidmeniu apsaugant teisinę valstybę. (ehp)

Ma?gorzata Mol?da-Zdziech: pilietin? visuomen? ir 2024 m. Europos Parlamento rinkimai

Pilietinė visuomenė, trumpai tariant, yra bendruomenių grupės, gebančios savarankiškai organizuoti veiklą, apibrėžti ir pasiekti numatytus tikslus. Demokratinėse sistemose pilietinės visuomenės grupių yra daug ir įvairių, kurios siekia kuo labiau atspindėti jų narių nuomones ir požiūrių įvairovę. Nedemokratinių režimų šalyse pilietinės visuomenės organizacijos dažniausiai yra opozicijoje valdantiesiems. Pilietinė visuomenė veikia pasitelkdama aktyvų pilietiškumą ir norą bendradarbiauti bendros gerovės labui, nepriklausomai nuo valstybės institucijų.

Kai šalį valdė partija „Teisė ir teisingumas“ (*Prawo i Sprawiedliwość*, PiS), pilietinės visuomenės organizacijos savo veiksmus nukreipė į pokyčius, kėlusius pavojų šalies valdymo sistemai ir žmogaus teisių apsaugai. Kaip teigiama Helsinkio žmogaus teisių fondo pranešime „Spaudimas ir mobilizacija: pilietinė visuomenė ir teisinės valstybės krizė“, nevyriausybinės bendruomenės 2016–2022 m. surengė daug masinių protestų, norėdamos apginti teisinę valstybę ir konstitucines vertybes, ir suteikė teisinę pagalbą grupėms, kurioms grėsė diskriminacija ar represijos. Nevyriausybinis sektorius toliau ieškojo naujų galimybių dalyvauti sprendimų priėmimo procesuose, be kita ko, burdamas veiksmingas koalicijas, kad būtų išrinktas žmogaus teisių komisaras ir vaiko teisių apsaugos kontrolierius, taip pat organizuodamas piliečių forumus.

2023 m. spalio 15 d. įvykusių parlamento rinkimų rezultatai rodo Lenkijos pilietinės visuomenės stiprybę. Istorinis rinkėjų aktyvumas (74,38 proc.) ir tai, kad opozicijoje buvusios partijos įgijo rinkimų pranašumą, įrodo, kad piliečiams pavyko veiksmingai susitelkti ir pakeisti vyriausybę. Teisės ir teisingumo partijos (PiS) kandidatai surinko 35,38 proc. balsų. Tokiu būdu ši partija pirmoji nuo 1989 m. trečią kartą iš eilės laimi parlamento rinkimus, tačiau, kitaip nei 2015 m. ir 2019 m. rinkimuose, jos kandidatų sąrašas negavo daugumos, reikalingos vyriausybei suformuoti. Į Seimą pateko ir šios partijos: Pilietinė koalicija (30,7 proc.), Trečiasis kelias PSL-PL (14,4 proc.), Naujoji kairė (8,61 proc.) ir konfederacija „Laisvė ir nepriklausomybė“ (7,16 proc.). Trys koalicijos partijos – Pilietinė koalicija, Trečiasis kelias PSL-PL ir Naujoji kairė – iš viso surinko 51,72 proc. balsų, o tai suteikė joms daugumą, reikalingą vyriausybei formuoti. Vyriausybė su Ministru Pirmininku Donaldu Tusku buvo suformuota po pradinio nesėkmingo PiS bandymo.

Nė viena apklausa neprognozavo tokio didelio rinkėjų aktyvumo. Galima paminėti, kad 2019 m. parlamento rinkimuose dalyvavo 61,74 proc. rinkėjų, o istoriniuose, 1989 m. rinkimuose – 62,7 proc. Apklausų (pvz., CBOS ir Stepono Batoro fondo) rezultatai rodo, kad permainų troškimas, kurį sukėlė ilgalaikis visuomenės nepasitenkinimas, paskatino piliečius eiti prie balsadėžių. Reikėtų pažymėti, kad prieš rinkimus buvo galima jausti didelę pilietinę mobilizaciją: balsuoti ne savo gyvenamojoje vietoje užsiregistravo rekordinis skaičius rinkėjų (iki spalio 12 d. 15.00 val. 960 000 asmenų pakeitė savo rinkimų apylinkę ir apie 1 200 000 tam pateikė prašymą). Užsiregistravusių balsuoti užsienyje gyvenančių lenkų skaičius beveik padvigubėjo (apie 600 000, palyginti su 350 000 per 2019 m. rinkimus).

Nacionalinio referendumo paskelbimas ir jo surengimas galėjo būti dar vienas veiksnys, paskatinęs piliečius aktyviau dalyvauti Seimo rinkimuose. Referendume dalyvavo 40,91 proc. rinkėjų, žinodami, kad jo rezultatai įpareigojantys. Rinkėjus sutelkti padėjo ir daugybė NVO veiksmų. Ypač verta paminėti iniciatyvas moterims ir jaunimui (pvz., „Moterų balso“ iniciatyva „Tavo pasirinkimas“, „Wschód“ (Rytai) iniciatyva „Nebegalime tylėti“ ar „SexEd“ iniciatyva „Tai tavo sprendimas“), kurios labai padėjo padidinti rinkėjų aktyvumą. 2019 m. parlamento rinkimuose balsavo 61,5 proc. moterų ir 60,8 proc. vyrų. 18–29 m. gyventojų aktyvumas buvo 46,4 proc. 2023 m. rinkimuose balsavo daugiau moterų (73,7 proc.) nei vyrų (72 proc.) ir 68,8 proc. jaunimo (18–29 m.). Bendruomeninės organizacijos prieš rinkimus surengė ne mažiau kaip 20 kampanijų, skatindamos žmones balsuoti.

Kampanijos daugiausia buvo rengiamos internetu, tačiau kai kurios jų vyko per televiziją, radiją ir net kino teatruose. Įžymių žmonių, nuomonės formuotojų, aktorių ir visuomenės veikėjų dalyvavimas padėjo pasiekti įvairią auditoriją. Remiantis 2023 m. spalio mėn. atlikta CBOS apklausa „2023 m. rinkimų motyvai ir sprendimai“, dauguma rinkėjų (apie 70 proc.) apsisprendė už ką balsuoti likus bent kelioms savaitėms iki rinkimų. Likusieji tai padarė vėliau – paskutinę savaitę prieš rinkimus (28 proc.), tik rinkimų dieną (9 proc.) arba dieną prieš rinkimus (4 proc.). Partijos santykiai su Europos Sąjunga buvo ypač svarbūs Pilietinės koalicijos rinkėjams (80 proc.). Noras pakeisti vadovybę buvo paminėtas beveik taip pat dažnai kaip priežastis balsuoti už šią partiją (77 proc.). Didelė partijos rinkėjų dalis (64 proc.) manė, kad Pilietinės koalicija gina jiems artimas vertybes ir principus. PiS rinkėjai manė, kad ši partija atstovauja tiek jų interesams („jai rūpi tokie kaip mes“ – 66 proc.), tiek jų vertybėms ir principams (62 proc.). Tuo pat metu jie teigiamai įvertino ligšiolinį partijos vadovavimą (64 proc.) ir jos ekonominę programą (59 proc.).

2024 m. birželio mėn. lenkai dalyvaus rinkimuose ir rinks savo Europos Parlamento narius. EP rinkimus galima laikyti dar vienu rinkimų ciklo, prasidėjusiu 2023 m. Seimo rinkimais, etapu, nes 2024 m. balandžio mėn. Lenkijoje dar vyks savivaldybių rinkimai. Europos tema bus įtraukta į vietos valdžios kampanijas, nors ir mažesniu mastu nei per nacionalinio parlamento rinkimus. Be to, 20-osios Lenkijos įstojimo į ES metinės gali turėti įtakos rinkėjų aktyvumui Europos Parlamento rinkimuose. Priminsime, kad per paskutinius 2019 m. EP rinkimus rinkėjų aktyvumas Lenkijoje buvo tik 45,68 proc.

Lenkijos gyventojai tvirtai pritaria tam, kad jų šalis būtų Europos Sąjungos dalimi. Remiantis 2023 m. balandžio mėn. CBOS tyrimu, 85 proc. lenkų pritaria narystei ES. Šis skaičius kiek sumažėjo, tačiau tebėra labai didelis. 10 proc. piliečių nepritaria Lenkijos buvimui ES, o 5 proc. neturi nuomonės šiuo klausimu.

Taip pat turėtume priminti, kad pirmą kartą rinkimai į Europos Parlamentą vyks daugialypės krizės šešėlyje: Ukrainoje tebevyksta karas, tęsiasi klimato krizė, ekonomikos krizė, krypstama į populistinę dešiniąją. Todėl, atsižvelgiant į numatomą dezinformacijos veiklos suintensyvėjimą, bus svarbu kampanijos metu būtų vykdyti veiksmingą ir nuoseklią komunikacijos politiką, pritaikytą konkrečioms rinkėjų grupėms. Ši tarptautinė įtampa skatina ES šalininkus įžvelgti viltį Europos Sąjungoje kaip bendruomenėje, užtikrinančioje mūsų saugumą.

Małgorzata Molęda-Zdziech

Varšuvos ekonomikos mokykla, „Europe Direct“ grupė iš Lenkijos

Redaktor?s

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)
Laura Lui (ll)

Numer? reng?

Christian Weger (cw)
Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanas (mg)
Margarida Reis (mr)
Millie Tsoumani (mt)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Koordinator?

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)
Joris Vanderlinden (jv)

Adresas

Europos ekonomikos ir socialini? reikal? komitetas
Jacques Delors pastatas, 99 Rue Belliard, B-1040
Briuselis, Belgija
Tel. +32 2 546 9476
E. paštas eescinfo@eesc.europa.eu

EESRK info leidžiamas devynis kartus per metus Komiteto plenarini? sesij? metu. ? EESRK info leidžiamas 23 kalbomis.
EESRK info n?ra oficiali EESRK veiklos ataskaita. Tokio pob?džio dokumentai skelbiami Europos S?jungos oficialiajame leidinyje arba kituose Komiteto leidiniuose.
Atgaminti leidžiama, jei daroma nuoroda ? šaltin? – EESRK info – ir kopija nusiun?iama redaktoriui.

01/2024